

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMEBUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
thes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson
Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus
Sektiooni nõukogu esimese Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 48

Tallinn, 3. detsembril 1935

Nr. 48

SISU:

Lhk.

PÕLLUMAJANDUS	
Teraviljasaak maailmas	874
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Tuleva aasta väljaveateid metsakaubanduses	877
Raudteede tegevus ja tulud ½ aasta jooksul	878
Lõhiuudiseid	879
RAHANDUS	
Pangad oktoobris	880
HINNAD	
Valuutahinnad	882
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Põllumajanduslik väljavedu	882
Võiturg	882
Peekonniturg	883
Tapaloomade- ja lihaturg	883
Kanamunaturg	884
Piimaturg	884
Teraviljaturg	884
Linaturg	885
Kartuliturg	885
Kalaturg	886
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne	886
VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Eesti jõhvikad New Yorgis	887
Inglise väliskaubandus 1935. a. esim. 10 kuu kestel	887
Kalahinnad Stockholmis	887
Leedu põllumajanduse seisukord	888
Eesti hobuste sissevedu Soome	888
Lisakontingent Soomele liha sisseveoks Rootsi	889
Soome silgu väljaveopremiad	889
Erikomitee tapaloomade müügi- ja turustamistingimuste uurtamiseks	889
Papi valmistamine turbapõhust	889
Rajamäe uue viinavabriku valmimine	889
Vanaraua sisse- ja väljavedu Soome	890
Kavatus suurema sulfaat-itselluloosi vabriku asutamiseks Oulus	890
Helsingisse asutatud uus lennuki ja paadivloneeri valmistamise vabrik	890

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE	
World Grain Production	874
INDUSTRY AND TRADE	
Preliminary Notes on 1936 Timber Trade	877
Activity and Revenue of Railways	878
Sundry Information	879
FINANCES	
Banking in October	880
PRICES	
Exchange Rates	882
AGRICULTURAL MARKETS	
Export of Agricultural Products	882
Butter Market	882
Bacon Market	883
Cattle and Meat Market	883
Egg Market	884
Milk Market	884
Grain Market	884
Flax Market	885
Potato Market	885
Fish Market	886
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	886
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Estonian Cranberries in New York	887
England's Foreign Trade	887
Fish Prices in Stockholm	887
Situation in the Lithuanian Agriculture	888
Imports of Estonian Horses into Finland	888
Supplementary Quota of Meat Exports Granted to Finland by Sweden	889
Export Premiums on Baltic Herring in Finland	889
Special Committee to Investigate the Selling and Marketing Conditions of Meat Animals	889
Attempts to Manufacture Cardboard from Peatstraw	889
New Liquor Distillery Completed	889
Finnish Imports and Exports of Scrap Iron	890
Plans for Establishment of New Cellulose Factory at Oulu	890
New Factory Manufacturing Plywood for Aeroplanes and Boats Established in Helmingfors	890

Palume aegsasti uuendada

kuukirja „KONJUNKTUUR“ ja nädalikirja „MAJANDUSTEATED“ tellimist.

PÖLLUMAJANDUS

TERAVILJASAAK MAAILMAS. — WORLD GRAIN PRODUCTION.

Oktoobri hinnanguil tehtud saakide kujunemisest annab ülevaate Rahvusvahelise Põllumajanduse Instituudi oktoobri number (Bulletin mensuel de statistique agricole et commerciale no 10.). Sellest nähtub, et enamuse põhjapoolkerasse kuuluvaist maist on avaldanud endi toodangu eelhindangud. Ehkki mõned üksikud ja väiksema tähtsusega riigid puuduvad üldandmestikust, ei muuda see kuigi nimetamisväärselt üldpilti, sest puuduvate riikide toodangu arvestamisel on võetud aluseks kasvupinnad ja viimaste aastate keskmine ha-saak, mida on omakorda täiendatud kasvu- ja koristamisaeagsete ilmastikuoludega. Lõunapoolkera tootjais mais võivad esineda hilisemal hindamisel veel väiksemad või suuremad kõikumised, sest oktoobri eelteated osutuvad lõpliku toodangu kindlaksmääramiseks varajasiks ja viimased paar kasvumiskuud (koristamine toimub aasta lõpul) võivad turua veel mõndagi muudatust.

Toiduteravilja toodang.
Production of Food Grain.
Tänavune nisutoodang on hea Euroopa riikides, keskpärane Aafrikas ja Austraalias, kuna eriti vaeseks osutub see P. ja L.-Ameerikas.

Maailma nisutoodang* (milj. kv.). World Wheat Production (Mill. quint.).

	Euroopa	Põhja-Ameerika	Lõuna-Ameerika	Aasia**	Aafrika	Aust-raalia	Kokku**	Vene
Keskm. 1923—27	339	329	75	109	29	39	920	184
1928	384	406	109	93	32	46	1 070	220
1929	395	310	60	104	37	37	943	189
1930	370	360	74	124	31	60	1 019	269
1931	391	346	72	111	36	54	1 010	205
1932	406	326	78	107	38	61	1 016	202
1933	476	224	94	115	33	50	992	277
1934	418	215	79	117	41	38	908	604
1935	418	245	61	121	35	39	919	—

Eelmised aastad on näidanud, et oktoobris tehtud hinnangud on osutunud üldiselt madalamaks lõplikust toodangust. Ka tänavuse aasta kohta arvavad üksikud ringkonnad, et lõplik toodang osutub suuremaks vii-

masest eelhindangust, kuna Rahvusvahelise Põllumajanduse Instituudi arvestusel peaksid vähemalt põhjapoolkeramais lõplikud andmed ühtuma oktoobri eelteatega, kuna üllatustega võivad esineda küll lõunapoolkeramaad.

Euroopa nisutoodang tõuseb tänavu möödunud aasta tasemele, kuid jääb siiski madalamaks 1933. a. rekorditoodangust. Tänavune toodang ületab 1923.—27. a. keskmise ligemale 80 milj. kv. ja 1928.—32. a. keskmise 30 milj. kv. võrra. Toodangu tõus on tingitud laiendatud kasvupindadest, millised ulatusid 1935. a. 31,7 milj. ha-le ja moodustasid Euroopa nisukasvatuse ajaloos rekordisuuruse. Peale kasvupindade laiendamise toodangu kujunemisse avaldas mõju ka võrdlemisi kõrge ha-saak, mis moodustab 1935. a. 13,2 kv. 1923.—27. a. keskmine ha-saak oli 12,1 kv ja 1928.—32. a. 13,1 kv.

Saak ha-lt kv.

Yield per ha in quint.

	Euroopa	Põhja-Ameerika	Lõuna-Ameerika	Aasia	Aafrika	Aust-raalia	Kokku	Vene
Keskm. 1923—27	12,1	10,4	8,8	7,7	7,2	8,7	10,1	7,3
1928	13,3	12,0	10,4	6,4	7,1	7,5	10,6	7,9
1929	13,0	8,5	7,6	7,2	7,9	5,9	9,6	6,3
1930	12,4	10,0	8,0	8,6	6,5	8,1	10,0	8,0
1931	12,7	10,1	9,1	7,6	7,5	8,8	10,2	5,6
1932	13,3	9,4	9,2	7,1	7,6	9,4	10,1	5,9
1933	15,1	7,4	10,5	7,6	7,0	8,1	10,2	8,4
1934	13,4	7,8	9,2	7,2	8,4	7,3	9,7	8,6
1935 eelteated	13,2	7,8	8,6	7,7	7,0	8,0	9,5	—

Üldiselt on tähelepanav Euroopas nisukasvatuse alal pidev ha-saakide tõus, mis tingitud suurema kasvatamisalasest oskusest (maaharimine, -väetamine, sordiküsimus jne.) ja tehnilise külje väljaarenemisest, mida näitab ilmekalt tänavune kui ka möödunud aasta. Üldiselt oli tänavune aasta taimekasvule kehvemaid (kevadel põud ja öökülmad, liigniiskus ja tormid), kuid vaatamata sellele ületab k. a. ha-saak siiski kahe eelmise viie aasta keskmised saagid ja tõuseb 13,2 kv-le ha-lt.

Balti riikides on tänavune nisutoodang eranditult madalam möödunud aastast, vaatamata külvipindade suurenemisele Soomes 8,9%, Leedus 1,4%, Poolas 2%. Eestis

*) Ilma Hiina, Pärsia, Türgi ja Irakita.

**.) Ilma Veneta.

ja Lätis on külvipind väiksem m. a. vastavalt 4% ja 1,1%. Eelhinnaangute järgi on tänavune nisutoodang 1000 kv-des (sulgudes 1934. a. toodang): Soomes 885 (893), Lätis 1880 (2191), Leedus 2611 (2851), Poolas 19 986 (20 804) ja Eestis 694 (846). Võrreldes möödunud aastaga on suurim toodangu tagasimineku tabanud Eestit ja Lättit, kus tänavune nisutoodang arvestatakse vastavalt 82,0% ja 85,8% eelmise aasta tasemest. Tagasimineku teisis riiges on järgmised: Leedus 8,4%, Poolas 3,9% ja Soomes 0,9%.

Doonau maade tänavune nisutoodang ületab märgatavalt eelmise kui väga viletsa saagiga aasta, kuid jääb siiski veel tunduvalt allapoole 1929/33. a. keskmisest tasemest. Rumeenia toodang tõuseb 26 500 tuh. kv-le, ületades m. a. toodangu 27,2% võrra, jäädes sealjuures siiski 10% allapoole toodud viie aasta keskmisest. Bulgaaria tänavune toodang, mis tõuseb 13 043 tuh. kv-le on kõrgem eelmisest aastast 21% ja madalam viie aasta keskmisest 7,1%. Ungari ja Jugoslaavia tänavune nisutoodang on vastavalt 20 137 tuh. ja 19 894 tuh. kv, mis osutub kõrgemaks 1934. a. toodangust 14,1% ja 7,0% võrra ja jääb maha toodud viie aasta keskmisest 5,8% ja 13,8%.

Välisnisu vajavaist riigest suurima toodangu tõusuga on Itaalia, kus tänavune toodang 77 145 tuh. kv., ületades eelmise aasta oma 13 715 tuh. kv ehk 21,6% võrra. Tõusu-intensiivsusest järgneb Austria 17,1%-ga ja Saksa 3,1%-ga, kus tänavune toodang (46 730 tuh. kv), ületades eelmise aasta 1 405 tuh. kv võrra. Teisis riiges, vaatamata väikesele külvipindade suurenemisele, on tegemist toodangu nõrgenemisega. Nii on toodang eelmisest aastast madalam Inglises 17,7%, Belgias 14,6% ja Hollandis 11,8%.

Prantsuse, kes viimaseil aastail omatarvitusest suurte ülejääkide turustamisega raskendas tunduvalt maailmanisuturu seisukorda, on alates möödunud aastast vähendanud põllumajanduses nisukasvatuse osatähtsust, mis peegeldub otseselt külvipindade vähenemisega seoses olevas toodangu tagasiminekus. Tänavune toodang, mis ulatub 75 868 tuh. kv-le, on madalam eelmisest aastast 19 261 tuh. kv ehk 17,7% ja viie aasta kesk-

misest 7 158 tuh. kv ehk 8,6%. Seega ei jätku oma maa toodangust siseturundude rahuldamiseks ja puuduv osa tuleb katta vanaade tagavarade arvel või impordiga Aafrikas olevaist asumaist.

P.-Ameerika lõikus ületab vähe 1934. ja 1933. a. oma, millised aastal olid oma madaluselt paljude aastate jooksul kõige väiksema toodanguga. Madalat toodangut põhjustab peamiselt Ühendriikides talinisu pindalane tagasimineku, põuad ja külmad. Tunduvalt mõjutas saagi kogust ning kvaliteeti ka koristamiseelne kõrrerooste intensiivne levik Ühendriiges ja Kanadas.

Aafrika üldine toodang on nõrgem möödunud aastast Marokos suvel valitsenud põua kahjude tagajärjel. Teiste riikide lõikus on keskmine või isegi üle keskmise, mis aitab tasandada Maroko arvel tagasiläinud Aafrika üldtoodangut.

Mis puutub lõunapoolkera tootjaisse maisse, siis Argentiinas on tegemist tunduva toodangu langusega ja arvatav saak tõuseb 50 milj. kv-le eelmise aasta 64 milj. kv vastu, kuna Austraalia toodang püsib enam-vähem möödunud aasta tasemel, kuid jääb siiski väiksemaks 1929/33. a. keskmisest toodangust umbes 27% võrra.

Praeguste andmete alusel jääb tänavune nisutoodang, mis on 919 milj. kv, madalaimaks viimase 10 a. jooksul, kui arvata välja möödunud aasta. Üldiselt on eksportmaisnisu kogutoodang väga madal ja ületab eelmise aasta vaid 4% võrra, mis oli kõige madalama toodanguga aasta peale sõjaaastate. Kõigis neljas tähtsamas nisukasvatajas ja -eksportijas maas on tänavune toodang alla keskmise, milline kokkusattumine haruldasemaid nähtusi.

Importriikide kogutoodang on küll vähe madalam kui kolmel viimasel aastal, aga siiski küllalt suur ja ületab kõik aastad enne 1932. a.

Rukki toodangu kujunemise kohta Euroopa riikides tuleb märkida sama, mida nimetati eelpool nisu kohta, nimelt: Balti riikides on toodang üldiselt madalam möödunud aastast, kuid ületab siiski (peale Poola) 1929/33. a. keskmise. Üldiselt on külvipindade

pinnad suurenenud peale Eesti, kus rukki külvipind langes teatavasti 1,8% allapoole möödunud aasta tasemest. Suurema toodangu tagasimineku osaliseks on saanud Eesti, kus k. a. toodang on 1669 tuh. kv, moodustades m. a. toodangust 72,5%; siis Soome, kelle rukkitoodang halvemate kasvuolude tõttu on langenud m. a. 3948 tuh. kv-lt 3420 tuh. kv-le — seega tagasimek 13%. Läti toodang on 3517 tuh. kv (m. a. 4078 tuh. kv), Leedus 6152 tuh. kv (m. a. 6688 tuh. kv) ja Poolas 63 819 tuh. kv, mis on madalam m. a. 821 tuh. kv. ehk 1,3% ja toodud viie aasta keskmisest 2,9% võrra.

Doonau mais tänavune toodang ületab möödunud aasta oma, kuid jääb siiski, peale Rumeenia, madalamale 1929/33. a. keskmisest. Rukkitoodang eelhinangute alusel kujuneb järgmiseks: Ungaris 6759 tuh. kv (m. a. 6193 tuh. kv), Bulgaarias 1973 tuh. kv (m. a. 1635 tuh. kv), Rumeenias 3950 tuh. kv (m. a. 2110 tuh. kv) ja Jugoslaavias 1958 tuh. kv (m. a. 1953 tuh. kv). Seega ületab toodang möödunud aasta oma Ungaris 9,1%, Bulgaarias 20,6%, Rumeenias 87,2% ja Jugoslaavias 0,3% võrra. Tänavune Saksa toodang on 75 533 tuh. kv, mis on madalam m. a. 0,7% ja toodud viie aasta keskmisest 4,6%.

Kogu Euroopa tänavune rukkitoodang (ilma Veneta) on väiksem möödunud aastast 1,4% ja 1929/33. a. keskmisest 3,8% võrra.

Vastandina Euroopa möödunud aastast madalamale toodangule ületab P.-Ameerika tänavune rukkitoodang eelmise aasta kolmekordseks ja tõuseb Ühendriikides ja Kamadas 16 651 tuh. kv-le eelmise aasta 5453 tuh. kv vastu. Suurenemine on tingitud külvipindade laiendamisest (külvipinnad on suuremad kui 1934. a. Kanadas 4,6% ja Ühendriigis 90,5%) ja soodsaist kasvuoludest. Toodang oma suuruselt ei ületa ainuüksi möödunud kui väga väikese saagiga aasta, vaid ka toodud viie aasta keskmise Kamadas 25,6% ja Ühendriigis 48,4% võrra.

Rukki kaubandusele tooniandvaist maist puuduvad veel andmed Vene ja Argentiina kohta.

Söödavilja- toodang.
Production of Feed Grain.
Balti riikide odra- ja kaeratoodangu kohta annab ülevaate toodud tabel.

Odra- ja kaeratoodang.

Production of Barley and Oats.

	1935. a. külvipind + % rohkem kui 1934. a. — % vähem kui 1934. a. Area under Cultiva- tion in 1935. + % more than in 1934, — % less than in 1934.	1935 1000 kr.	1934 1000 kr.	% 1935	
				1934= 100	1929/33 = 100
ODER — BARLEY					
Soome . . .	+ 1,1	1 780	2 086	85,3	107,4
Eesti . . .	+ 0,5	1 052	1 149	91,5	98,5
Läti . . .	+ 7,2	2 293	2 177	105,3	117,7
Leedu . . .	+ 0,7	2 412	2 539	95,0	102,0
Poola . . .	+ 2,6	14 280	14 526	98,3	96,1
KAER — OATS					
Soome . . .	— 0,1	6 185	7 763	79,7	99,4
Eesti . . .	+ 0,9	1 446	1 506	90,6	98,6
Läti . . .	+ 10,8	4 100	3 880	107,8	124,6
Leedu . . .	+ 1,5	3 978	3 798	104,7	101,8
Poola . . .	+ 0,4	25 652	25 507	100,6	101,1

Balti riikides on söödavilja all tänavu rohkem pinda kui eelmisel aastal, kuid vaatamata sellele, on odratoodang kõigis toodud riigis, peale Läti, madalam möödunud aastast. Võrreldes tänavust odratoodangut 1929/33. a. keskmisega, osutub see väiksemaks Eestis 6,5% ja Poolas 3,9% võrra, teiste riikide tänavune toodang ületab keskmise toodangu Leedus 2,0%, Soomes 7,4% ja Lätis koguni 17,7% võrra. Kaera juures on olukord veidi parem Lätis, Leedus ja Poolas, kus tänavune toodang on kõrgem möödunud, samuti viimase viie aasta keskmisest, kuid suurem toodangu tagasimek esineb Eestis ja Soomes, kus tänavune kaeratoodang on madalam möödunud aastast vastavalt 9,4 ja 20,3% ja toodud viie aasta keskmisest 1,4% ja 0,6%. Rumeenia kohta tuleks märkida, et vaatamata sealselle 7,7%-sele odra külvipindade vähenemisele on tänavune odratoodang 11 000 tuh. kv, mis on suurem möödunud aastast umbes ¼ ja moodustab toodud keskmisest vaid veidi üle poole (56%). Ka kaeratoodang on tunduvalt (19% suurenenud ja ulatub 6750 tuh. kv-le, mis on siiski madalam 1929/33. a. keskmisest 27% võrra.

Üldiselt jääb tänavune odratoodang väiksemaks viimase 7 a. jooksul, kuna kaeratoodang on peagu möödunud aasta tasemel. Seevastu tõuseb odra- ning kaeratoodang P.-Ameerikas kahekordseks, võrreldes eelmise aastaga. Kogu põhjapoolkera odratoodang (Veneta) ületab eelmise aasta 9% võrra ja tõuseb 290 milj. kv-le, kuid jääb siiski 5%

allapoole 1929/33. a. keskmisest tasemest. Kaeratoodang, kui arvata välja Vene, tõuseb k. a. 490 milj. kv-le, mis on kõrgem 1934. a-st 30% ja ühtub toodud viimaste aastate keskmisega.

Tänavuse maisitoodangu kohta käsitletavat andmed on avaldatud vaid põhjapoolkeramaist. Neist nähtub, et P.-Am. Ühendriikides kui suurimas maisitootjas maas, on maisitoodang 562 milj. kv. eelmise aasta 350 milj. kv ja 1929/33. a. keskmise 632 milj. kv vastu, — seega on tänavune toodang 11,1% madalam toodud keskmisest, kuid ületab 60,7% võrra möödunud kui ebanormaalselt madala saagiga aasta. Ilmastikuolud ei olnud kasvuks eriti soodsad, mistõttu keskmine ha-saak (14,8 kv) jäi veidi madalamaks eelmiste aastate keskmisest (15,1 kv), kuid ületas siiski tunduvalt eelmise aasta saagi (9,8 kv).

Nelja Doonau riigi (Rumeenia, Jugoslaavia, Ungari ja Bulgaaria) toodang on tänavu eriti madal ja tõuseb 96 milj. kv-le eelmise aasta 129 milj. kv ja keskmise 120 milj. kv vastu. Seega on tänavune lõikus madalam möödunud aastast 25,4% ja viimase viie aasta keskmisest 20,0% võrra.

Sellist toodangu tagasiminekut kutsus

esile suvine põud, mille tagajärjel ha-saak langes neljas toodud riigis 10,2 kv-le eelmise aasta 13,5 kv ja keskmise 13,2 kv vastu. Samuti on tänavune Itaalia, Tšehhoslovakkia ja Austria maisitoodang väiksem möödunud aastast ja moodustab nimet. kolmes riigis 25 milj. kv. 1934. a. toodang oli 32 milj. kv ja 1929/33. a. keskmine 28 milj. kv. Toodud 7 tähtsama Euroopa riigi tänavune maisitoodang on 121 milj. kv, mis on madalam 1934. a. 40 milj. kv ehk 24,8% ja viie aasta keskmisest 27 milj. kv ehk 18,3% võrra.

Aasia riikide lõikus ületab eelmise aasta 3 milj. kv võrra ja ulatub 23 milj. kv-le, kuna Aafrika riikide toodang jääb märksa nõrgemaks nii eelmisest aastast kui ka keskmisest.

Kogu maisitoodang tähtsamal 13 riigis on 12% madalam keskmisest, kuid ületab siiski 33% võrra eelmise aasta ja tõuseb 707 milj. kv-le.

Seega tänavune kolme tähtsama söödateravilja toodang on märksa kõrgem eelmisest aastast ja ületab viimase 26% võrra. Kuid vaatamata üldisele toodangu tõusule, mis tingitud ainuüksi Ameerika saakidest, on tänavune Euroopa söödateraviljabaas eelmisest aastast nõrgem 15% võrra.

TOOSTUS JA KAUBANDUS

TULEVAASTA VÄLJAVAATEID METSAKAUBANDUSES.

PRELIMINARY NOTES ON 1936 TIMBER TRADE.

Käesoleva aasta metsakaubanduse hooaeg on jõudmas lõpule. Pealiskaudse hinnangu järgi võiks leida teatavat sarnasust käesoleva ning möödunud sügise fob-turgude vahel. Mõlemal hooajal suurimad ostud olid liikatud edasi sügiskuudeks ning mõlemal sesoonil leisarnasus, ning kõik erinevad momendid kõnelevad käesoleva hooaja lõpu kasuks. Eelmise aasta novembris hinnad nõrgenesid veel tunduvalt, k. a. novembris seevastu võib aga märgata hindade kõvenemist peagu kõigis sortimentides. Briti importöride laotagavarad on tunduvalt väiksemad kui l. a. hilissügisel ning saematerjalide tarvitatus suurem, osutades üha suurenevast

tõusu. Port of London Authority olevat avaldanud andmeid saematerjalide laotagavarade kohta kogu Britis. Londoni sadamas saematerjalide laod olevat ligi 20 000 std võrra väiksemad eelmise aasta omist. Möödunud aasta sügisel, näiteks, paljud importörid olid sunnitud üürima omi saabuvate saematerjalide mahutamiseks erilisi laoruume, käesoleval sügisel selliseid juhtumeid ei ole olnud.

Mis puutub lepingute sõlmimisse tuleva aasta hooajaks, siis metsamaterjalide tarbimismaade importöride seas võime panna tähele veel teatavat tagasihoidlikkust. Märkida võiks vaid üksikuid lepinguid, mis sõlmitud Briti importöride ja Skandinaavia eks-

portöride vahel, olgugi erinevate hindadega, ent küllaltki rahuldaval alusel. Importöride tagasihoidlik suhtumine on seletatav läinud aasta kogemuste põhjal. Nimeelt sõlmiti siis ka mõningaid varaseid lepinguid hindadega, millised osutusid mõni kuu hiljem liiga kõrgeiks.

Importöride käesolevate pakkumiste tulevase hooaja materjalide suhtes enamik eksportöre nii Rootsis, Soomes kui meil ei ole nõustunud. Ainult mõned üksikud väiksema väärtusega metsamaterjalide eksportörid nõustusid importöridelt esitatud hindadega. Paar soome firmalt sõlmitud lepingut põhinevad £ 8.5.— ning £ 8.7.6 fob 7" saematerjalil, hankeajaga juuni; leping suurema koguse peale sõlmiti hinnaga £ 10.10.— 7" lauad pro standard cif London, mis vastab ligikaudu £ 9 fob-hinnale. Igatahes tuleb arvestada seda, et hankeage on varakevad, mistõttu veohinnad peaksid olema veidi kõrgemal praegusest tasemest, nii et mainitud fob-hind ei võrduks täiesti £ 9-le.

Kui vaadelda eeltähendatud fob-hindu — £ 8.5.— ja £ 8.7.6, — ei tundu need kuigi kõrgeina, võrdues tegelikult peagu praegusele hinnatasemele. Paljud soome firmad on püüdnud aga veenda importöre, et sellised hinnad ei anna mingit kasu.

Eksportöride õigeiks poliitikaks on alustada uut hooaega sellise hinnatasemega, milline mõjutaks importöre ostma. On tõsiasi, et liiga suure hinna nõudmise tulemused on tavaliselt palju negatiivsemad kui leppimine väiksema kasuga. Ent kas on üldse praegu mõtet rutata uute lepingute sõlmimisel tulevaks hooajaks? Importöride seisukohast vaadatuna on valitud sortimentide ostmine eelmainitud hinnaalusel tulevaks hooajaks küllaltki hea äri. Ka väiksemate eksportöride suhtes — nagu tege-

likult meie metsaeksportörid, — kes ei lasku spekulatsioonesse, oleks eriti rahuldav evida lepinguid, milliste teostumine lubab neile väikest, kuid kindlat kasu. Viimaste aastate jooksul on sageli olnud rahulolematust ning pettumust, seepärast „eelkõige ohutus” näib olevat igatahes sobiv põhimõte.

Nagu selgub Skandinaavia juhtivamate eksportöride väljendusist, on oodata uue hooaja algul kõrgemaid hindu kui praegu, kuigi puudub üldine optimism, nagu tavaliselt, uue hooaja tulekul. Ei ole võimalik teha selgeid ennustusi rahvusvahelise metsaturu arengu suhtes tulevikus. Paljud eksportörid kinnitavad, et nad eelistavad olla seni võimalikult tagasihoidlikud, kuni ei ole selgunud Abessinia küsimus; need eksportörid peavad võimalikuks metsamaterjalide hindade suurt tõusu tuleval hooajal. Suur osa eksportörest nõuavad läbirääkimistel omi materjalidest keskmiselt 5 š üle praeguse hinnataseme; see on muidugi väike vahe, ning ka Briti importörid arvatavasti ei nõustuks spekuldeerima suurema hinnavahega, kuni neil on teada täpsamalt Vene metsamüügipoliitika tuleval aastal. N.-Vene metsamaterjalide eksport Britti kogusest ei ole suurem Rootsi ja Soome metsa väljaveost Britti, kuid Vene metsakaubanduse omapärasuse juures vene hinnad on äärmiselt mõõduandvad hinnataseme suhtes rahvusvahelisel metsaturul.

Kui Briti Timber Distributors uuesti sõlmivad N.-Venega laianulatusliku lepingu, nagu l. a., siis teiste maade eksportörid on sunnitud kahtlemata kohandama ka omi hindu vene hindade järgi. Kui aga Vene metsamaterjalid tulevad müügile vabalt nagu Soome, Rootsi ja teiste maade omad, tekib rida lahendamataid küsimusi nii koguse kui hindade suhtes.

RAUDTEE TEGEVUS JA TULUD 3/4 AASTA JOOKSUL 1935.

ACTIVITY AND REVENUE OF RAILWAYS DURING 3 MONTHS OF 1935.

Võrreldes 1935. a. 9 kuu vedusid raudteel vedudega aasta varem, näeme elavnemist reisisjate liikluses, kuid langust kaubaveos ja tuludes (jaamakassade rahalise läbikäigu kokkuvõtete järgi).

Reisijate liiklus	1935	1934
reisijate arv tuh.	6 892	6 359
reis-km „ „	205 492	195 984

Reisijate arv on käesoleval aastal suurenenud 533 tuh. ehk 8,4% võrra, peamiselt kro-

haliku liikluse arvel. Ehk küll liiklemine välisühenduses suhteliselt enam suurenes (11,4% : 8,4%), siiski omab ta väikese osatähtsuse (0,6%) ja seepärast pole suuteline mõjutama reisijate arvu suurenemist. Sõitude arv kohalikus liikluses kasvas lühimaa (elektrir.) sõitjate arvel; need andsid 57,8% üldisest sõitude juurdekasvust. Tähelepanu väärib suur tõus II klassi reisijate arvus, mis suurenes 71 tuhat-149 tuhat-le ehk 109,8%. Reis.-km arv suurenes 9448 tuhat. ehk 4,8% võrra kaugemaa sõitjate arvel. Elavam on liiklus laiarööpmelisel teel. 79,2% : 78,9% vastu m. a. kilomeetrite üldarvust langeb laiarööpmelisele teele, millest 16,7% on kaetud reisijate poolt elektrironges. Reis.-km järgi elavnes liiklus enam kitsarööpmelisest 2,1% võrra. Ühe reisija keskmine sõidukaugus on käesoleval aastal 29,8 : 30,8 km vastu aasta varem, kuid kaugemaa-sõitjail vahekorras 57,4 : 57,6 km vastu.

Platskaartide (magamiskaartide) kasustamine tõusis 31 tuhat-39 tuhat-le, tõus 8 tuhat. ehk 25,8% võrra.

Käesoleva aasta kolmveerand aasta makuksiline kaubavedu mõõtab kahanemist nii koguselt kui kilomeetritelt.

Kaupu veeti	1935	1934
tonne	1702	1803
tn-km	167 457	186 691

Üldvedu vähenes 101 tuhat. tn ehk 5,6%. Sisemaavedu kahanes 51 tuhat. ehk 3,0%. Suurel määral vähenes välisveo kaubakogus. Väljavedu alanes 43,2% ja sissevedu 59,6%. Laiarööpmelisel oli suurem vedude vähene-

mine, nimelt 83 tuhat. tn ehk 7,0%, kitsarööpmelisel vähenes vedu 2,9% võrra. Sisemaavedod moodustavad peagu kogu raudteeveo, 97,7% : 95,0% m. a. Välisveod ei oma nimetamisväärsust osatähtsust. Tn-km arvu langus on suurem veetud kaubakoguse kahanemisest. Tonnide arv vähenes 5,6%, kuna tn-km 19 234 tuhat. ehk 10,3% võrra. Kohalikus veos vähenes tn-km 14 507 ehk 8,2%. Suurem osatähtsus veetud kaubakogusest (64,5% : 65,5% vastu l. a.) samuti ka tn-km (73,6% : 75,1%) langeb laiarööpmelisele teele. Ühe tonni keskmine veokaugus lühenes 103,5 km-149 98,3 km-le.

Jaamakassade rahalise läbikäigu kokkuvõtete järgi laekusid tulud käesoleval aastal mullusega võrreldes järgmiselt:

	1935	%	1934	%
Üldse tuhat. kr.	9 270	100,0	10 090	100,0
sellest: reisijateveost	3 402	36,7	3 149	31,2
pagasi- ja postiveost	414	4,5	406	4,0
kaubaveost	5 259	56,8	6 381	62,8
mitmesug. tulud	185	2,0	204	2,0

Üldsummas vähenes tulu 820 tuhat. kr. ehk 8,1%. Reisijate ja pagasi-postiveost laekuv tulu on küll suurenenud, esimene 8,0%, teine 2,0% võrra, kuid tulud kaubaveost ja mitmesugused tulud on suuremal määral kahanenud, esimene 16,8%, viimane 9,3%, ja põhjustavad seega üldise tulude kahanemise. Osatähtsusest omab tulu kaubaveost 56,8% lk. a. mulluse 62,8% vastu, millele järgneb tulu reisijateveost 36,7% : 31,2% vastu. Teised tululiigid ei oma nimetamisväärsust osatähtsust. Sajalt reis.-km laekus tulu tänavu kr. 1,66 : 1,61 ja 100 tn-km — kr. 3,15 : 3,39 vastu läinud aastal.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● Tallinna kivitrükikoda R. Tohver & Ko, Tallinnas, Suur-Tartu maant. Nr. 49, ostis Saksast vasesügav-trükimasina „Ideal“ Nr. 2, missugune on juba jõudnud Tallinnasse ja ülesseadmisel. Nimetatud masin on moodsaim ja esimene sellesarnane meie trükiköötuses. Tema abil on võimalik trükkida igasuguseid värvilisi etikette ja reklaamesemeid, pildirohkeid albumeid ning üksikuid pilte, mis oma tehnilise puhtuse poolest suudavad võistelda päevapiltidega.

● T/ü. Eesti mineraalõlidetöös-

tus „Estonafta“ — ins. G. Liideman & Ko, Tallinnas, on esildanud Majandusministeeriumile palve lubada muuta ettevõtte osahinguks. Esildatud põhikirja järele on o/ü. ülesandeks keemiasaaduste, eriti naftasaaduste ja õlide töötlemine ja kauplemine. Põhikapitaliks on nähtud ette 50 000 kr, mis jaguneb 100 osatäheks. Majandusminister on palve rahuldanud.

● Paljudelt aurukatelde valdajalt, kes omavad „Baltic“ süsteemi aurukatlad, on saanud Majandusministeerium

märgukirju, millistes palutakse pikendada neile kateldele lubatud töötamise tähtaega, sest Riigi Teatajas Nr. 86 — 1934. a. art. 710 avaldatud Majandusministri määrus kaotab kehtivuse 1. I 1936. a. Majandusministeeriumi Tööstusosakond on teatanud märgukirjade esildajatele, et tema ei leia võimalikuks rahuldada neid palveid.

Informatsiooniks võib ülaltoodule lisada, et need aurukatelde valdajad, kes leiavad, et neil küllalt kaaluvaid põhjusi või asjaolusid, mis õigustavad kõnealolevate katelde töötamist erandina üldkorrrast, võivad seks pöörduda Majandusministeeriumi poole Riigi Teatajas Nr. 44 — 1932. a. art. 404 avaldatud määruse § 130 põhjal.

● B. Schreiber ja J. Hagi on Tartus, Põik tän. Nr. 4 seadnud sisse seaharjaste (-karvade) sortimistööstuse, mis osutub ainulaadseks sel alal. Kui meil tänini seaharjaseid osteti vaid küladest ja eksporditi sortimatult ning tapamajades harjased uhuti kasutute jäänustena välja, töötab nüüd olukord muutuda. Kõnealolev ettevõtte ostab seaharjaseid nii küladest kui ka tapamajadest ning peale tarvilist puhastus-, pesemis- ja pleegitamiskuure sortitakse harjased vastavasse sortidesse nii, et harjatööstus neid otsä võib kasutada. Ettevõtjad loodavad, et tööstuses leiab kuni 60 töölisi tööd.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond on andnud loa:

● Vilhelm Paliasele, töö algamiseks tema kompveki- ja šokolaaditshases „Endla“ Tallinnas, Maakri t. 28. Ettevõtte annab tööd 25 töölisele. Jõuand-

jaiks elektrimootorid kogujõuga 10 h. j. Valmistatakse mitmesuguseid kompvekke ja šokolaaditooteid.

● Jakob Kahro'le, seada sisse Laatre vallas, Valgamaal, asuva telliskivitehase juures kivide kuivatushooneid. Ettevõttes leiab tööd 25 töölisi. Jõuandjaks 30 h. j. naftamootor. Valmistatakse telliskive.

● Riigi Turbatööstusele seada sisse Ellamaa elektrijõujaama juures alusturba kuivatushoone. Hoone ehitus on tingitud vajadusest suurendada alusturba toodangut, mille järgi nõudmine suureneb kiiresti.

● Ühisusele „Lõuna-Eesti Eksporditapamaja“, seada sisse Tartus, Ropka tän. 24 vorstitööstus ja seal alata tööd. Ettevõttes leiab tööd 20 töölisi. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 19 h. j. Valmistatakse mitmesuguseid vorste, pirukaid ja sülti ning sulatatakse rasva.

● Heinrich Leesment'ile, seada sisse Tallinnas, Rohu t. 8 asuva saeveski juurde parandustöökoda ja kuivatushoone. Ettevõtte annab tööd 10 töölisele. Jõuandjaks 30 h. j. lokomobiil. Valmistatakse mitmesugust ehitusmaterjali, nagu: laudu, prusse jne.

● Pärnu linatööstuse a/s, seada sisse Pärnus, Rääma t. 34-b nõõri-kõietöökoda ja lina ning kanepi sugemistööstus. Ettevõtte annab tööd 25 töölisele. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 62,5 h. j. Valmistatakse mitmesuguseid kõisi ja nõõre, puhastatakse ja soetakse ning kedratatakse lina ja kanepit.

RAHANDUS

PANGAD OKTOOBRI. —BANKING IN OCTOBER.

Pärast neli kuud kestnud laenude kokkütõmbumist, üldsummas 1571 tuh. kr. suuruses, suurenes krediidinõudmine jälle mõõdunud oktoobris ja aktsia- ning tähtsamate ühispankade laenusumma paisus kuu lõpuks 561 tuh. kr. võrra. Selle nähtuse põhjusena märgime tavalist hooajalist elavnemist äritegevuses, mis end teatud määral andis tunda

juba paaril eelneval kuul hoiuste juurdevoolu aeglustumises. Kui krediitide nõudlus, kuivõrd see avaldub laenude liikumises, paisib ligemale eelmise aasta piires (aktsia- ja ühispankade laenude juurdekasv oktoobris 1934 andis 623 tuh. kr.), siis raha kokkuhoiuvõimalused, otsustades hoiuste vähenenud juurdekasvu järgi, pidid olema väiksemad.

Pankade arveteseis (1000 kr.) — Composite Statement of Accounts of Banks (in 1000 kr.).

	31. okt. 1935	30. sept. 1935	31. okt. 1934	Muutus — Change	
				oktoober 1935	1. XI 34 — 31. X 35
ERAPANGAD — PRIVATE BANKS:					
Hoiusummad — Deposits	41 078	40 848	33 799	+ 225	+ 7 274
Korresp. (pass.) — Balances with correspond. (credit)	12 647	12 622	11 656	+ 25	+ 991
Võlaarv. ja rediskont — Loans & rediscounts	5 547	5 873	10 894	+ 174	— 4 847
Laenuid — Loans	5 891	52 968	52 603	— 75	+ 285
Korresp. (akt.) — Balances with corresp. (debit)	2 611	2 511	1 841	+ 100	+ 770
Garantiid — Guarantees	6 700	6 820	3 751	— 120	+ 2 949
Väärtpaberid — Securities	2 947	2 456	1 721	+ 491	+ 1 226
Kassareserv — Cash reserves	5 738	6 004	3 903	— 266	+ 1 835
TÄHTS. ÜHISPANGAD — PRINCIP. CO-OPER. BANKS:					
Hoiusummad — Deposits	31 285	31 068	25 990	— 383	+ 5 295
Korresp. (pass.) — Balances with correspond. (credit)	697	708	522	— 11	+ 175
Võlaarv. ja redisk. — Loans & rediscounts	2 245	2 108	2 729	+ 189	— 484
Laenuid — Loans	26 911	26 275	23 627	+ 636	+ 3 281
Korresp. (akt.) — Balances with correspond. (debit)	723	747	650	— 24	+ 78
Garantiid — Guarantees	703	694	542	+ 9	+ 161
Väärtpaberid — Securities	2 449	2 428	1 371	+ 23	+ 1 078
Kassareserv — Cash reserves	5 837	6 054	5 068	— 847	+ 769
KOKKU — TOTAL:					
Hoiusummad — Deposits	72 358	72 516	59 789	— 158	+ 12569
Korresp. (pass.) — Balances with correspond. (credit)	13 344	13 380	12 178	+ 14	+ 1166
Võlaarv. ja redisk. — Loans & rediscounts	7 792	7 479	13 123	+ 313	— 5331
Laenuid — Loans	79 802	79 241	78 231	+ 561	+ 3569
Korresp. (akt.) — Balances with correspond. (debit)	3 334	3 258	2 401	+ 76	+ 848
Garantiid — Guarantees	7 403	7 514	4 293	— 111	+ 3110
Väärtpaberid — Securities	5 396	4 882	3 002	+ 514	+ 2304
Kassareserv — Cash reserves	11 675	12 688	8 971	— 1 113	+ 2604

Tähelepanu väärib, et ka riigihoiukassa-hoiuste kasv, mis alates 1933. a. lõpust on kestnud pidevalt kuni k. a. oktoobrini, muutus viimasel kuul koondumiseks, ehkki väikesel määral (riigihoiukassa-hoiused 31. X 1935 10 510 tuh. kr., 30. IX 1935 10 521 tuh. kr.). Hoiuste kasvu pidurdumise ühe põhjuseks tuleb pidada põllumehe sissetulekute vähenemist võrreldes eelmise aasta vastava ajaga. Eelmisest aastast üldiselt ebasoodsamad viljakasvu- ja eriti koristamistingimused mõjustasid tänavuse põllusaagi kvaliteeti ja kogust allasuruvat, mis halvendas selle realiseerimisvõimalusi. Viljamüük riigile, mis mullu tõi maale võrdlemisi suurel määral sularaha, ei toimunud tänavu kuigi suurel määral. Sellise tulemuse tingis suurelt osalt oktoobris ilmnenuid hüppeline hindade tõus, mis viis rukki- ja nisuhinnad eraturul kõrgemale riigihinnast, mille mõjutusel müüdi riigile vilja minimaalses koguses. Vahest mõjus siin kaasa ka ilmastiiku mõjul pikaleveninud saagikoristamisaeg, mis võis põhjustada selle realiseerimisaja edasinihkimist. Viimast asjaolu ei saadud öieti hinnata vilja äraandmise tähtaja määramisel ning selle saabumisel võis osutada viil osalt veel peksmatuks. Vaa-

tamata põllumajandussaaduste eelmisest aastast kerkinud hinnatasemele (oktoobri hinnatõus on vahepeal osalt, näit. viljalt, jälle annuleerunud), tuleb hinnata põllumehe rahalist sissetulekut käesoleval sügisel väiksemana mullusest. See asjaolu põhjustades põllumehe tagasihoidlikkust sisseostudel, mõjutab pidurdavalt üldist ärielu arenemiskäiku ja hoiuste juurdevoolu ning suurendab nende äravoolu pankadest, ent ühtlasi võib tõsta põllumehe, tema võlausaldajate ning pankade krediitarvitust lähemal kuul.

Aktsia- ja tähtsamate ühispankade hoiused vähenesid oktoobris 158 tuh. kr. Äravool toimus ainuüksi pankadevaheliste summade arvel, mis koondati hoiuste omanik-pankadesse suurenenud krediidi nõudmiste rahuldamiseks. Pankade poolt tagasitõmmatud hoiused ulatusid 253 tuh. kr., kuna teiste hoiuste summa suurenes samal ajal 95 tuh. kr. Pankade ressursside äravoolule hoiuste ja lisakrediitide näol seltsis veel lisainvesteeringine väärtpapereisse 514 tuh. kr. Selle tulemuseks vähenes pankade kassareserv 1 113 tuh. kr. ehk 850 tuh. kr., kui jätta arvestamata pankadevahelised summad, ja suurenes rediskont ning võlaarved 313 tuh. kr. Jättes ar-

vestusest välja pankadevahelised hoiused (s.o. võttes pangad tervikuna) saame oktoobri muutusena hoiuste alal juurdekasvu 95 tuh. kr. ja kassareservi alal kahanemise 860 tuh. kr. suuruses.

Ajavahemikul 31. X 1934 — 31. X 1935 kasvasid hoiused 10 milj. kr. (ilma pankadevaheliste summadeta), reaallaenuid 3569 tuh. kr. ja garantillaenuid 3110 tuh. kr. Hoiuste

ülejäkki kasutati võlaarvete kustutamiseks ja väärtpaperite juurdesoetamiseks.

Hoiuste ja laenuide liikumine k. a. oktoobris arenes vastupidises suunas aktsia- ja tähtsamail ühispankadel. Hoiused kasvasid aktsia (+ 225 tuh. kr.) ja kahanesid ühispankadel (— 383 tuh. kr.) ning laenuid vähenesid esimesil (— 75 tuh. kr.) ja suurenesid viimaseil (+ 636 tuh. kr.).

VALUUTAHINNAD. EXCHANGE RATES.

	Tallinna börs				Londoni börs	
	100 \$, 100 £ jne. eest Eesti krooni				1 £ eest \$, Saksa mk. jne.	
	2. XII. 1935		26. XI. 1935		2. XII 1935	26. XI 1935
	Ost	Müük	Ost	Müük		
\$ (dollar) . .	366	374	366	374	4,9331	4,9381
£ (Inglise n.) .	1811	1835	1811	1835		
Saksa rüligimark	135,00	138,50	135,00	138,50	12,265	12,28
Soome mark . .	7,98	8,10	7,98	8,10	227,00 ¹⁾	227,00
Prantsuse fr. .	24,15	24,45	24,15	24,45	74,88	74,97
Belgia belga . .	62,05	63,05	62,00	63,00	29,165	29,207
Helveetsia fr. .	118,55	120,05	118,45	119,95	15,265	15,285
Itaalia liir . .	—	30,00	—	30,00	—	—
Eesti kroon . .	—	—	—	—	18,25 ¹⁾	18,25
Rootsi kroon . .	93,40	94,60	93,40	94,60	19,395	19,395
Taani kroon . .	80,85	82,05	80,85	82,05	22,40	22,40
Norra kroon . .	90,95	92,15	90,95	92,15	19,905	19,905
Tšehhoslov. kr.	16,15	16,45	16,15	16,45	119,37 ¹⁾	119,50
Hollandi kulden	248,25	251,25	247,75	250,75	7,2375	7,3025
Läti lät	—	112,50	—	112,50	15,12 ¹⁾	15,12
Cerv. rubla . .	—	—	—	—	6,702 ¹⁾	6,702
Austria šilling	68,65	70,05	68,65	70,05	26,37 ¹⁾	26,43
Ungari pengő . .	—	—	—	—	28,00 ¹⁾	28,00
Poola złott . . .	69,05	70,05	68,95	69,95	26,21 ¹⁾	26,28
Leedu līt	61,50	62,40	61,50	62,40	29,25 ¹⁾	29,25
Danzigi kulden	69,05	70,05	68,95	69,95	—	—

¹⁾ 30. XI 1935

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalal.		1935. a.	1934. a.	1933. a.
	25./XI-1./XII 1935	18./XI-24./XI 1935	1. I kuni 1. XII	1. I kuni 2. XI	1. I kuni 3. XII
VÕI (tonni)					
Butter (tons)	240,4	143,0	10240,4	9604,4	8838,0
Sellest:					
Saksa	205,1	94,8	4131,1	3248,3	3401,8
Inglise	40,8	53,2	5786,7	6171,8	4298,1
Belgia	—	—	42,8	15,4	246,8
Soome	—	—	—	2,1	548,0
MUNAD					
(tuh. tk.) —					
Eggs (1000)	502	718	46040	34148	22477
Sellest:					
Inglise	—	—	21308	19044	6238
Saksa	143	326	19787	10905	12579
PEEKON					
(tonni) —					
Bacon (tons)	31,3	29,3	2032,4	2360,0	2998,1
LINA (tonni)					
Flax (tons)	143,2	71,9	4514,9	3393,2	2823,0
Sellest:					
Inglise	77,4	21,0	2978,5	2405,3	1730,0
Belgia	—	—	70,3	121,6	679,7
Soome	10,2	—	150,5	99,3	119,3
Saksa	15,2	—	1112,5	635,1	102,1
Prantsusse . .	40,4	50,9	101,0	60,5	50,2

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÕITURG — BUTTER MARKET.

Võihindade liikumine Inglises sündis mõeldunud nädalal mitmes suunas. Nii kõvenes Taani võihind Londonis 125 š-le cwt eelmise nädala 123—124 š vastu. Eesti võihind Manchesteris aga nõrgenes 106—108 š-le cwt, s. o. 3 š cwt-lt ehk 5 senti kg-lt. Saksast saadav hind jäi endiseks, s. o. 154 snt kg fob Tallinn. Vastavalt võihindade liikumisele ja väljaveetud võikoguste kujunemisele üksikute turgude järgi, noteeriti meie eksportvõi hinnaks 141 snt kg, s. o. 4 snt vähem eelmisest noteeringust.

Võihindade kujunemisvõimalused Inglises näivad olevat viimaste andmete järgi selgusetud. Kulgi tagavarade ja juurdeveo seisukord on võrdlemisi soodus hindade püsimeks ja isegi tõusuks, on nõudmine muutunud tagasihoidlikuks. Kahtlemata on avaldanud siin mõju ka margariini- ja teiste rasvaine tarvituse laienemine, mis võitartvitusele on mõjunud vähendavalt.

Möödunud nädalal maksus võit siseturul snt kg: Tallinnas — lauavõi 175—180 snt, krõögivõi 155—175 snt, Tartus — lauavõi

175—190 snt, kõõgivõi 145—165 snt, Viljandis — lauavõi 175 snt (kaupl.), kõõgivõi 145—155 snt, Narvas — lauavõi 165—185 snt, kõõgivõi 150—165 snt, Rakveres — lauavõi

180 snt, kõõgivõi 150 snt ja Valgas — lauavõi 175 snt, kõõgivõi 165 snt kg.

Möödunud nädalal väljaveetud võikogusest läks Saksa 1283 tünni, Inglisse 1105 tünni ja Rootsi 100 tünni.

PEEKONITURG — BACON MARKET.

Välis turul on peekonihindade langus jäänud seisma. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering jäi püsima 75 š-le tsentner. Vaatamata sellele tuli alandada peekonsigade noteeringut 4 sendi võrra kg-lt. Seda põhjustas suur toodang, mis on jõudnud oma haripunkti. Möödunud nädalal tapeti 4183 siga 3033 sea vastu eelmisel nädalal. Peale selle saadeti möödunud nädalal

1967 elussiga Saksa ja 674 elussiga N.-Venesse.

Käesoleval nädalal maksavad eksportipamajad peekonsigade eest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60 —72 kg	58	53	47	Sise-
55 —59,5 "	53	49	43	turu-
72,5—76 "	53	49	43	hinnad.
75,5—80 "	49	45	42	

TAPALOOMADE- JA LIHATURG — CATTLE AND MEAT MARKET.

Tallinna turul veiste pakkumine kaunis rohke, kuid liha ekspordi tõttu Soome nõudmine, eriti nooremate loomade järgi, elav. Võrreldes eelnise nädala hindadega tõusid nuumveiste hinnad 2—3 snt võrra kg-lt. Praegu maksub pullide liha nuumatuil 27—33 snt, keskmistel 24—27 snt ja lahjadel 22—25 snt kg. Mullikate liha on praegu pullide lihast 2—3 snt kg-lt kallim. Lehmade ja härgade liha maksub nuumatuil 35—40 snt, keskmistel 24—28 snt, lahjadel ja praakidel 13—22 snt kg. Eluskaalu alusel ostes tehakse tehinguid nuumveistega 20—26 snt, keskmistega 18—21 ja lahjadega 13—17 snt kg piires. Kuna enamik tapaveiseid on keskmised ja lahjad ning nende pakkumine rohke, ei ole nende hinna tõusu veel loota. Nuumveiste hinnad võivad veel kõveneda.

langesid hinnad juba 40—45 snt kg piiridesse. Praegu maksuvad noored sead 43—47 snt, lihasead 41—46 snt ja rasvasead 39—43 snt kg. Eluskaalu alusel tehti tehinguid 35—40 snt kg piirides. Kuna sigade eksport ajutiselt seisab, ei ole käesoleval nädalal hinnatõusu loota, vaid võib isegi veel nõrgeneda.

Lihahinnad teiste linnade turgudel (snt kg).

	Sealiha	Veiseliha	Vasikaliha	Lambaliha
Tartu	38—48	15—28	20—35	20—35
Viljandi	50—55	20—25	25—30	25—30
Pärnu	42—47	23—28	30—35	28—32
Valga	40—46	28—35	28—35	25—33
Rakvere	43—48	20—30	30—43	30—42
Narva	54—58	28—32	35—40	32—35
Haapsalu	50—53	25—35	35—40	38—40

Nahkade hinnad. Veiste ja vasikate nahkade hinnad tõusid veel. Pullide ja lehmade toornahkadest makstakse praegu 80—82 snt ja mullikate (kalbiinid) nahkadest 82—85 snt kg. Soolatult 93—98 snt kg.

Vasikate nahkadest makstakse praegu kr. 4.30—4.50 tükist ja kaalus üle 3,5 kg kr 1.35—1.40 kg.

Lammaste ja hobuste nahkade hinnad endised.

Soolikate hinnad. Kuna vorstitööstused viimasel ajal tarvitavad rohkesti kunstsoolikaid, milliste hind tunduvalt odavam, siis sellest olenevalt langesid veistesoolikate hinnad kuni 1 kroon satsilt. Suurte veiste soolikatest makstakse praegu 3—4 kr ja mullikate soolikatest kr. 1.50—1.80 satsist.

Seasoolikate hinnad endised, s. o. 70—90 snt sats.

Vasikate ja vasikaliha hinnad muutuseta, s. o. vastavalt headusele 38—42 snt kg ja eluskaalu alusel turustades 27—45 snt kg. Hinnad püsivad.

Eksportlammaste hinnad sõltuvalt Rootsi turust kõvenesid 4 snt võrra kg-lt. Nende hinnaks tapakaalu alusel turustades noteeriti 77—82 snt ja eluskaaluhinnaks franko saatejaam 31—36 snt kg. Siseturul pakkumine viimastel päevadel kaunis rohke. Hinnad siiski püsivad 28—40 snt kg piirides, vastavalt headusele. Siseturul lambaid eluskaalu alusel ostes ostetakse 20—28 snt kg piirides. Hinnalangust ei ole näha ette.

Sigu turustatakse väga rohkelt. Möödunud nädala lõpul ja käesoleva nädala algul

Lammaste soolikate hinnad tapamajadest ostes kr. 1.10—1.15 sats. Maaltapetud lammaste soolikaid ei osteta.

KANAMUNATURG — EGG MARKET.

Möödunud nädalal oli kanamunahindade tase tähtsamal turgudel enam-vähem võrdne eelmisele nädalale. Nimetatud asjaolu tõttu jäi ka meie eksportmunade hinnanoteering endiseks, s. o. 120 snt kg franko kogumis-punkt. Selle järgi maksavad eksportörid:

50 gr raskustest munadest	66 snt kümme ehk	13,2 snt paar
55 " " "	70 " " "	14,0 " "
60 " " "	78 " " "	14,6 " "

Siseturumunade hinnaks noteeriti alla 50 gr raskustel munadel 51 snt kümme ja üle 50 gr 55 snt kümme.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Vaatamata sellele, et nõudmine piima järgi ületab praegu Tallinnas piimapakkumise, püsib piimahind endisel tasemel. Piima müügilootumine on praegu eriti vähene linnaümbruse rajoonidest ning piima tuuakse seetõttu rohkesti piimatööstuste poolt kaugemalt üle riigi.

Viimase noteeringu järgi on piimahinnad praegu Tallinnas: I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 11 snt ja müügil piimatööstustele 10 snt. II valiku rõõskpiim — müügil piimakauplustele 10 senti ja müügil piimatööstustele 8—9 snt lt. Tendents kindel.

I valiku rõõskpiima kauplustes lahtiselt müügil Tallinnas peagu enam ei olegi. I valiku lahtist rõõskpiima ostavad ja pakuvad ainult mõned söögimajad, kuna kauplusi, kus seda müüakse, on vaid kümnekond. Olgugi et ostjaid lahtisele I valiku rõõskpiimale leidsuks, ei soovi piimakaupmehed seda oma kauplusesse müügilile võtta, sest nende teenistus I valiku piimalt ei ole suurem kui II valiku piimalt — kuna aga I valiku piima nõuded on suuremad, seepärast kardetakse, et kaupluses seismisel piim ei anna enam I valiku nõudeid kontrollimisel välja ja võib järgneda protokoll. Vähema riisikoga on I

Hobuste soolikate hinnad on langenud. Praegu makstakse hobuste soolikaist 10 snt meeter.

Möödunud nädalal maksusid siseturul keskmise suurusega kanamunad snt paar: Tallinnas 12—14 snt, Tartus 13—15 snt, Viljandis 14—15 snt, Pärnus 12—13 snt, Narvas 15 snt, Rakveres 16 snt ja Valgas 13—15 snt paar.

Võrreldes möödunud nädala kanamunade hindu eelmise aasta sama ajaga nähtub, et käesoleval aastal on kanamunade hinnad 1—2 snt paarilt kõrgemad kui möödunud aastal. Viimane asjaolu on tingitud hindade tõusust välisturgudel.

valiku pudelipiima müümine, siin langeb proovimisel riisiko piimatööstusele, kui pudeli pakend on rikkumata. Lahtise piima müügil aga kaupluses lahtistest nõudest võetud proovide eest vastutab kaupmehes. Samuti vastava määruse järele, kui kaupluses müüakse II valiku piima lahtiselt — ei või samas kaupluses müüa I valiku piima lahtiselt. Need on põhjused, miks I valiku rõõskpiima kauplustes lahtiselt müügil ei ole. Ka karjapidajad on muutunud passiivseks parema piima tootmisel — mitmed, kellel oli I valiku piima tootmise luba, ei ole enam oma karja loomaarsti poolt läbi vaadata lasknud ja langevad seega I valiku rõõskpiima tootjate hulgast välja.

Linnades kauplustes väikemüügil maksus möödunud nädalal I valiku rõõskpiim pudelites: Tallinnas 14—15 snt, rasvarikkam 15—16 snt, Tartus 13—14 snt, Rakveres 11 snt, Viljandis 13 snt ja Narvas lahtiselt 10—11 snt liiter. II valiku rõõskpiim maksus: Tallinnas pudelites 13—14 snt, lahtiselt 12—13 snt, Tartus 9—10 snt, Pärnus 11 snt, Rakveres 9 snt, Viljandis 10 snt, Valgas 9 snt ja Haapsalus 8 senti liiter. Nagu toodud andmetest näha, on piimahind möödunud nädalal tõusnud teistes linnades peale Tallinna.

TERAVILJATURG — GRAIN MARKET.

Möödunud nädalal oli märgata Euroopa tähtsamal sisseveoturgudel nisu sisseveo suurenemist. Samuti suurendasid ka ida-

maad sisseveokoguseid, mille tagajärjel nõrgenes Austraalia pakkumise pinge Euroopa turgudel. Üldise suurema nõudmise korral

nisuhinnad näitasid paranemist, kuna rukki-hind nõrgenes Chicagos ja Winnipegis, kuid paranes Hamburgis. Huvi maisikaubanduses oli nisust märksa nõrgem ja hinnad kõiku-vad üksikül turgudel. Ühendriikides nõr-genes maisihind isegi 23 snt kv-lt. Möödu-nud nädala kohta noteeriti tähtsamail tera-viljaturgudel järgmised hinnad kr kv (sulgu-des eelmise nädala noteeringud):

r u k i s: Chicago 7.03 (7.15), Winnipeg 5.97 (6.16), Hamburg (La Plata) 7.30 (7.16);
n i s u: Chicago 13.22 (13.21), Winnipeg 11.60 (11.54), Liverpool 12.23 (12.03);
m a i s: Chicago 8.48 (8.71).

Börsikomitee noteeringu 27. XI jäid tera-vilja- ja jahvatusaaduste noteeringud peale Puhk ja Poegade rukkijahu ja rukkipüüli en-disele tasemele. Puhk ja Poegade veskis langes madalamakvaliteediline rukkijahu 30 snt ja kõrgemakvaliteediline 50 snt kv-lt, praegune hind on 13.90—14.50 kr kv. Ruk-ki-püülihind noteeriti 22 kr kv, mis on ma-

dalam eelmise nädala hinnatasemest 1 kr võrra. Teatavasti langesid A/s. Rotermanni hinnad juba eelmisel noteeringul ja viimase hinnalangusega Puhk ja Poegade veskis on jahvatusaaduste hinnad peale rukkipüüli nõlemas suurtööstuses enam-vähem tühtlase tasemel. Rukkipüül maksub Puhk ja Poe-gade veskis 22 kr (m. n. 23) ja A/s. Roter-manni tehastes 20—21 kr (m. n. sama).

Möödunud nädalast peale noteeritakse ka kaera- ja odrahind. Kaerahinnaks määrati 10—10,50 kr ja odral 16 kr kv.

Väikemüügihinnad siseturul (kr 10 kg).

	Tal- linn ¹⁾	Tartu	Vil- jandi ²⁾	Pärnu	Rak- vere	Valga
r u k i s	0.17	1.15	1.20	1.30	1.25	1.20
n i s u	0.20	1.70	2.00	2.00	1.70	1.80
o d e r	0.16	1.10	1.60	1.50	1.30	1.00
k a e r	0.13	0.85	1.00	1.20	1.00	0.80
r u k k i j a h u	0.17	1.25	1.40	1.40	1.45	1.30
s e p i k u j a h u	0.30	2.20	2.50	2.80	2.80	2.50

¹⁾ kg hinnad.

²⁾ hinnad kauplustes.

LINATURG — FLAX MARKET.

Linahindade kõrge tase ja Vene ning Saka vaheliste linatehingute luhtumise kuuldu-sed tekkisid novembri viimastel päevadel Euroopa linakaubanduse mõnedes keskustes närvlikkust, ostjad olid tehingutes tagasi-hoidlikud, kuid hinnad püsisid kõikjal vä-listurgudel siiski eelmise nädala tasemel ja tendentsi märgitakse praegugi endiselt kind-lana.

Dundee linabörsil noteeriti Ida-Euroopa linade hindu cif Ida-Inglise sadamad 1 ingl. tn eest naelsterlingites järgmiselt:

27. XI 35 20. XI 35 28. XI 34

Petseri-Võru R	£ 82	£ 82	£ 78
Tartu-Viljandi-Pärnu R	£ 80	£ 80	£ 71
Läti liivi R	£ 83	£ 83	£ 71/10
Vene kasteleo IV gr. I s.	£ 92	£ 92	£ 74/10
Pärnu takk I sort	£ 61	£ 61	£ 47

Tallinnas linahindade noteerimiskomis-joni koosolekul 29. XI. 35. noteeriti lina kok-kuostuhinnad eelmise nädala tasemel. (Vaa-ta Majandusteated nr. 47 lhk 862.)

Petseri laadal 2. detsembril 1935 ostsid kaupmehed talupidajailt kokku umbes 120 000 kg lina, hinnaga 125 senti 1 kg eest ristna standardsordi alusel.

KARTULITURG — POTATO MARKET.

Läinud nädalal kartulite väljaveos oli sei-sak. Käesoleva nädala lõpul või järgmise algul läheb veel üks saadetis seemnekartuleid välja. Praegu käib ladudes kiire sortimine. Maal on pea lõppenud seemnekartulite vastu-võtmine, ainult paarist jaamast tuli veel vä-hesed määrad seemnekartuleid. Veidi elavam oli raudteejaamades söögikartulite vastuvõt-mine. Tallinna toodi üle 10 vaguni.

Viru- kui ka Läänerannas võib kartulite väljavedu pea lõppenuks lugeda.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koos-olekul 2. detsembril s. a. Börsikomitee ruu-mes noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul: Virumaa raudteejaamades kr. 2,20—2,40 kv.

2. Seemnekartul: ei noteeritud.

3. Tööstuskartul:

tärklisvabrikutes kr 1,70—2,10 kv

Põhja-Eesti piiritusvabrikutes kr 1,90—2,20 kv

Lõuna-Eesti piiritusvabrikutes kr 2,00—2,40 kv

KALATURG. — FISH MARKET.

Möödunud nädalal valitses kalaturul võrdlemisi vaikne tegevus, sest hiljuti külmade ilmade tõttu oli kalasaak väike ning värskkala juurdevool vähene. Ainult nädala lõpupoole Saaremaa värskkala (ahven, havi, meresii ja räim) turuleilmumiselega seisukord muutus veidi elavamaks.

Vähene kalasaak suutis rahuldada vaid osaliselt siseturgu, kuna ekspordiks vajalised kalaliigid puudusid peagu täiesti.

Kauba vähesus põhjustas ka kalahinna tõusu.

Tallinna kalaturu seisukord 25.—30. nov.

Värskkala: lõhe ja iherus (mereforell) keeluaja tõttu puudus müügil.

Angerja püügiaeg on läbi. Müügiletoodud angerjas on püütud varemalt hooajal, ning sumpades hoitud alal elusaina. Väikeste tagavarade tõttu hinnad on kõrged. Keskmisist nõuti 150 s. kg, suuremaist (rändangerjaist) 180—225 s. kg.

Koha ainult üksikuil kauplejail hinnaga 180—200 s. kg.

Hauge kaunis rahuldaval määral 50—65 s. kg.

Õige rohkel arvul oli meresii 50—65 s. kg.

Ahvenad väiksemad 25 s. kg, suuremad 40—50 s. kg.

Vimmad 35 s. kg, särjed 30 s. kg, latikas 60—80 s. kg, räabis 60—65 s. kg, linaskid 50 s. kg.

Ebasoodsa ilmastiku tõttu oli nädala algul ka räime- ja kilusaak väike, kuid nädala lõpupoole suurenes räämetoodang. Nädala algul müüdi räimi 16—22 s. kg, lõpupoole 14—17 s. kg. Kiluhind püsis 32—35 s. kg.

Soolakala järgi nõudmine elavam.

Soolasilk maksus 20—25 s. kg, soolakilu, vürts. 40—50 s. kg, soolasiig 60—70 s. kg.

Suitsukala: räim kümme tk. 4—6 s., kilu kümme tk. 5 s., angerjas 250—300 s. kg, siig 120—150 s. kg, latik 100 s. kg. Praetud silmud 13—14 s. paar.

Soolatud lõhemari 15—20 kr. kg, siiamari 1—2 kr. kg.

Samasugune vaikne tegevus valitses ka Tartu kalaturul. Värskkala vähesuse tõttu püsisid kõrged hinnad: ihes (Peipsi siig) 75 s. kg, luts 30—35 s. kg, latik 40—60 s. kg, havi 60 s. kg, räabis 60 s. kg, angerjas 260 s. kg, räim 20—25 s. kg.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,
23. novembril 1935. a.

AKTIIVA

PASSIVA

1. Kattevara: — Reserve:		1. Põhikapital — Capital	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 185 161,59	2. Tagavarakapital — Reserve Fund	536 252,43
väliaraha	548 542,90	3. Jooksvad kohustused: — Current Liabilities:	
2. Vahtusaraha — Subsidiary Coin.	3 032 438,24	a) pangatõhed liikvel	40 678 785,—
3. Sisevekslid: — Home Bills:		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	6 927 078,76	valitause	13 950 306,87
põllumajandusl.	1 232 187,86	pankade	6 190 485,18
metatööstusl.	28 977,21	teised	2 286 298,42
4. Laenud: — Loans and Advances:		4. Muud passivad — Other Liabilities	22 427 090,47
valitausele	500 085,33		9 092 966,95
teistele*)	4 168 784,47		
5. Kinnis- ja vallasvara — Immovable Property and Equipment	2 342 010,08		
6. Muud aktivad — Other Assets	24 789 883,61		
	77 785 094,85		77 785 094,85

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 55,04%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 2 251 224,33
Includes Ukr. 2 251 224,33 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

P.-AM. ÜHENDRIIGID. Eesti jõhvikad New Yorgis.

Estonian Cranberries in New York.

Oktoobri lõpul Eestist New-Yorki toodud jõhvikate proovisaadetised osutavad, et eesti jõhvikaid New-Yorgi marjaturule ei ole võimalik müüa, kuna neil puudub ühtlus suuruses ja väljanägemises, millega sinne turg harjunud. Nagu teada, ei ole Ameerika turgudel leiduvad jõhvikad mitte metsamarjad, vaid kunstlikult kultiveeritud, olles seetõttu enam-vähem ühtlase väljanägemise ja suurusega. Marjade paremaks säilitamiseks korjatakse need poolvalmina, mistõttu marjad on ühtlaselt kõvad ja kõik sama värvi. Marjade ühtluse tõttu on Ameerika turg harjunud pakkima jõhvikaid standard-kastidesse

à 25 naela, kuid et eesti jõhvikad on tunduvalt väiksemad, siis ei täida sama kaal sellist kasti täis, mis omakorda täiendavaks takistuseks nende turustamisel.

Ettetulnud raskusist saadi üle sel teel, et marjad müüdi jõhvikat-želee (cranberry sauce) valmistamiseks ühele suurimale New-Yorgi firmale, kes tavaliselt tarvitab selleks oma maa jõhvikaid. Katsed näitasid, et eesti jõhvikad olid kõigiti kohased selleks, ja nagu teada, on Ühendriikides praegu piirita turg „cranberry sauce'ile“ eriti lõikus-püha ja jõulude vahel.

INGLISE. Inglise väliskaubandus 1935. a. esimese 10 kuu kestel.

England's Foreign Trade During First 10 Months of 1935.

Inglise väliskaubanduse läbikäik 1935. a. esimese 10 kuu kestel, võrreldes eelmise kahe aasta sama ajavahemikuga, oli (1000 £):

	Sissevedu <i>Imports</i>	Väljavedu <i>Exports</i>	Reeksport <i>Re-exports</i>
1935 10 kuud	612 409	351 643	45 255
1934 " "	605 290	325 755	43 672
1933 " "	549 218	302 527	41 576
1935. a. suurenem. üle 1934	+ 7 119	+25 888	+1 583
" " " 1933	+63 191	+49 116	+3 679

Sissevedu Inglisele tõusis 1935. a. esimese 10 kuu kestel vaid umbes 1%, väljavedu aga seevastu 8% võrra. Inglise on käesoleva

aasta kestel tunduvalt parandanud oma väliskaubanduse bilanssi.

Sisseveo suurenemist käesoleval aastal, võrreldes eelmise aastaga, tuleb panna peamiselt valmis- ja poolvalmissaaduste rühma sisseveo väärtuse suurenemise arvele (eriti metallkaubad), samuti ka toitainete, jookide ning tubakakaupade rühma sisseveo tõusu arvele (eriti põimasaadused). Sissevedu vähenes toorainete rühmas (eriti metsasaadused).

Väljaveo suurenemine sündis peamiselt valmis- ja poolvalmissaaduste rühma arvel (eriti masinad, sõidukid, metallkaubad).

ROOTSI. Kalahinnad Stokholmis. — *Fish Prices in Stockholm.*

Hinnad rootsi kr. per. kg.					
	30. okt.	7. nov.	13. nov.	20. nov.	
Ahvenad	0.70—0.80	0.85	0.85	0.85	Forellid 2.25
Angerjad	2.75—2.25	2.50	2.50—2.75	2.50	Kohad . . . . . 1.25—1.40
Haugid	1.80	1.20	1.— (elus)	1.10	Lõhed 3.50
					Latikad 0.70
					30. okt. 7. nov. 13. nov. 20. nov.
					2.25 2.— 2.00—2.25 1.75
					1.60 1.60 1.60 1.60
					— 3.— 2.50
					0.80 0.60 0.60 0.70

LEEDU.**Leedu põllumajanduse seisukord oktoobri lõpul.***Situation in the Lithuanian Agriculture.*

Ilmastikutingimused ei olnud tänava nii soodsad põllumajandusele kui läinud aastal. Kevad oli hiline ja külm, viljalõikuse ajal sadas. Selle tagajärjel ei olnud ainult saak väiksem, vaid villi oli ka kvaliteedilt nõrgem. Läinud aastal müügitoodud villi (rukis ja nisu) peagu kõik vastas eksporditingimustele, kuna tänava põllumeestel on palju raskusi sortimisel.

Praegu on vilja- ja linaseemnete müük elavam, teised saadused, nagu ristikehina-seemned ja lima, ei ole veel valmistatud müügiks.

Samuti on paranenud võimalused sigade müügiks. Kuid seda majandusala on põllumehed läinud aastast saadik tõmmanud tunduvalt kokku (kohati kuni 50—70%) ning paranenud müügitingimustest ei või tekkida suuremaid tulusid.

Püsivamaid tulusid saadi seni piimasaadust. Ka tänava on sel alal tehtud kõige rohkem edusamme. Peagu kõigist rajoonidest teatatakse, et piimasaaduste (või) toodang on tänava suurenenud umbes 10%, mõnes rajoonis isegi kuni 40%. Ainult sööda puudus ei luba põllumeestel piimaasjandust laiendada veel enam.

Üldine põllumeeste seisukord on muutunud raskemaks turgude puuduse ja madalate hindade tõttu.

Nagu nüüd selgub, on viljasaagid (rukki, nisu, kaera, kartuli) väiksemad kui seda ennustati augusti keskel. Teiste kultuuride saagid vastavad ennustusile. Rukkisaak tänava võrreldes läinud aastaga, on umbes 58 tuh. tn., nisu — 20 tuh. tn., oder — 13 tuh. tn. väiksem. Kaerasaak on umbes sama, nagu läinud aastal (umbes 387 tuh. tn.). Hernesaak on tänava suurem umbes 11 tuh. tn., vikil — 4 000 tn., linat — 10 000 tn., linaseemnel — 7 000 tonni suurem. Kartulisaak on tänava umbes 600 tuh. tn. väiksem.

Vihmade tõttu taliviljade külv hilines. Mõnes rajoonis märja põllupinna tõttu jäi taliviljade külviks määratud pindalast külvamata vilja kuni 30%.

	1934. a. saak 1934 Product.	1935. a. lood. saak Estimated Pro- duct. for 1935.
rukis — <i>Rye</i>	694 100	696 010
nisu — <i>Wheat</i>	246 100	225 104
oder — <i>Barley</i>	239 500	226 210
kaer — <i>Oats</i>	387 600	386 480
hernad — <i>Peas</i>	55 100	66 800
vikid — <i>Vetch</i>	16 900	20 320
Kokku — <i>Total</i> :	1 639 300	1 560 920
lina — <i>Flax</i>	22 200	32 840
linaseemned — <i>Linseed</i> .	24 100	31 160
kartul — <i>Potatoes</i> . .	2 186 300	1 538 510

SOOME. Eesti hobuste sissevedu Soome. — Imports of Estonian Horses into Finland.

K. a. IX Eduskunna liige Soininen esitas Eduskunna Valitsusele küsimuse, kas on võetud arvesse need põllupidajale ja kogu riigi majandusele kahjulikud tulemused, mis põhjustatud välismaiste hobuste sisseveost Soome, ning missugused abinõud on võetud tarvitusele või kavatakse võtta Soome hobusekasvatuse huvide kaitseks.

Küsimusele vastas põllutööminister kirjalikult 19. XI koosolekul. Omas vastuses kinnitab põllutööminister, et välismaalt on tõesti toodud sisse hobuseid seepärast, et Soomes on hobustest puudus ja seetõttu erakorraliselt on kõrged ka hobuste hinnad. Et hobuste puudust ei saa lähemal ajal kat-

ta oma hobuste juurdekasvust, siis on peetud võimalikuks nende sisseveo vabaksandmine. Hobuseid on toodud Eestist, kus neid on üle tarviduse ja peale selle on sealdased hobused ka odavamad hinnalt. Varemalt ei ole Eestist hobuseid toodud, sest esiteks müüs Soome ise hobuseid välismaile ja hiljemalt ei saadud Eestist osta loomatervis- hoiulisil põhjusil. Nüüd ei ole hobuste sisseveoks Eestist neid põhjusi ja seepärast on põllutööministeeriumi poolt põllupidajate sellekohastele palvetele hobuste toomise kohta Eestist tulnud vastu. Käesoleva oktoobri lõpuni oli niisuguseid palveid 667 hobuse peale, luba anti 541 hobuse toomiseks ja

toodud oli selleks ajaks tegelikult 391 hobust. Ostetud hobustest on põllupidajale läinud umbes 85%. Võrdlemisi väikeses hobuste sisseveos ei ole seni nähtud mingisugust hädaohtu, mis oleks teinud tarvilikuks

erilisi abinõusid võtta tarvitusele sisseveo takistuseks seda enam, et sügisel ja talvepoole see lõpeb iseenesest. Valitsus lubab asjakäiku hoolega pidada silmas ja talitada selle järgi.

Lisakontingent Soomele liha sisseveoks Rootsi.

Supplementary Quota of Meat Exports Granted to Finland by Sweden.

Rootsi Valitsuse poolt anti nende päevade jooksul Soomele täiendav kontingent 200 tn suuruses loomaliha sisseveoks. Kontingenti võib kasutada 1. IV. 36 ja sellest tuleb pool osa vedada sisse Stokholmi ja pool Haaparanna kaudu. Peale kontingendi on viimasel ajal Soome müüjatele antud litvsentse

võrdlemisi vabalt ka värsket liha sisseveoks, eriti sealihale.

Kuni oktoobri lõpuni veeti Soomest Rootsi: toorest sealiha 1066 tn, soolatud või suitsutatud sealiha 12 tn, värsket loomaliha 1109 tn ja soolatud või suitsutatud loomaliha 11 tn.

Soome silgu väljaveopreemiad. — *Export Premiums on the Baltic Herring in Finland.*

Käesoleva aasta maist kuni oktoobri lõpuni müüdi Soomest välismaile 676 300 kg soolasilku, millele maksti preemiat Smk.

265 600. Väljaveost läks suur osa Rootsi, teatud osa ka Eestisse ja P.-Ameerikasse.

Erikomitee tapaloomade müügi- ja turustamistingimuste uurimiseks.

Special Committee to Investigate the Selling and Marketing Conditions of Meat Animals.

Valitsuse otsusega asutati tapaloomade müügi- ja turustamistingimuste uurimiseks erikomitee neljalikmelises koosseisus. Ko-

mittee peab tegema ettepanekuid tapaloomade ja igasuguse liha müügi suurendamise võimaluste, organiseerimise jne. kohta.

Papi valmistamine turbapõhust. — *Attempts to Manufacture Cardboard from Peatstraw.*

Viimasel ajal on mitmes kohas Soomes (Kaltimo papitehas, Hackmanni vabrik, tselluloosivabrikus Tolkkia) katsetatud papi valmistamist turbapõhjust ja tselluloosi jäätteist, mis kogunevad tselluloosivabrikute roiskvetest vabrikute läheduses olevaisse veekogudesse. Seda katsetati Soomes leiutatud nn. Hallenbergi patendi järgi. Tulemusi peeti väga headeks. Saadud papp oli tarvitus-

kõlblik, suurelt osalt isegi I klassiline, kuid praeguste papimasinade tarvitamisel tuleb see liiga kalline. Kui papimasinad korraldatakse ümber eriti uue massi jaoks, siis arvatakse võivat uut talitusviisi papi valmistamiseks võtta tarvitusele heade tagajärgedega. Katsete tegemisel võeti papimassiks 50—90% turbapõhku.

Rajamäe uue viinavabriku valmimine. — *New Liquor Distillery Completed.*

1934. a. kevadel alustatud Rajamäe suure viinavabriku ehitus- ja sisseseadetööd viidi lõpule k. a. sügisel. Vabrikuhoonete kogumaht on 64 000 m³. Vabrikus on viinavabrik, destilleerimise osakond, suured laoruumid ja muud tarvilised lisahitised. Kahe vahetuse juures võib vabrik päevas valmis-

tada 5200 lt toorpiiritust umbes 55 000 kg kartulist. Arvestades kaheksakuist käigusolekut, vabrik valmistaks ühe vahetusega kuni 500 000 ja kahe vahetusega kuni 1 000 000 lt piiritust aastas. Destilleerida saab aastas praegu kuni 5 000 000 lt, tarviduse korral rohkemgi. Rajamäe destilleerimise

osakonnas tuleks destilleerimisele kogu toorpiirituse toodang ka teistist vabrikuist. Destilleeritud piirituse kogusest läheks umbes 3,5—4 milj. lt alkoholjookide valmistamiseks,

muu osa denat.-piirituse ja tehnilise piirituse valmistamiseks. Vabriku teenistuses on 150—200 isikut.

Vanaraua sisse- ja väljavedu Soome. — *Finnish Imports and Exports of Scrap Iron.*

Varemäl aastail, mil Soome oma metallitööstus ei olnud kuigi arenenud, veeti Soomest igal aastal välismaale suuremaid koguseid vanaraua, kuid tööstuse kasvamisega vähenes see väljavedu järk-järgult ja viimasil aastail on Soome hakanud vanaraua vedama sisse. Oma vanaraua väljavedu on peale selle takistatud väljaveotolliga 10 penni suuruses kg-lt. Viimasel ajal on Soomel ostetud vanaraua eest tulnud välismaale maksta kõrgemaid hindu kui seni ja seda viiakse ühendusse Itaalia suuremate ostudega sõja tõttu. Kuid ka praegune hindade muutus ei põhjusta Soome muutumist väljavedajaks, sest praegune väljaveotoll on küllalt kõrgeks takistu-

seks ja pealeselle katab sisemaine nõudmine täiesti pakkumise.

Vanaraua alal oli seni suuremaks väljavedajaks Ameerika ja ostjateks Jaapan ning Itaalia. Alates 1925. a. on Ameerika vanaraua väljavedu neljakordistunud. Jaapani osa selles oli umbes 65% ja Itaalia 13%. Käesoleva aasta esimesel poolel veeti Ameerikast Jaapanisse vanaraua 725 000 tn, mis osutab 78% kasvu võrreldes viimase aasta andmeiga. Itaalia ostis samal ajajärgul 146 000 tn, mis annab kasvu 55%. Suurem nõudmine on toonud kaasa ka hinnatõusu. 1932. a. arvates tõusis vanarauahind tn-lt 69 centi võrra, kuna kangiraud tõusis samal ajal ainult 29 centi ja teras veelgi vähem.

Kavatsus suurema sulfaat-tselluloosi vabriku asutamiseks Oulu.

Plans for Establishment of New Cellulose Factory at Oulu.

Vesiluoto O/Y, kes juba läinud aasta sügisel kaalus uue sulfaat-tselluloosi vabriku asutamist Põhja-Soomes, tuli hiljuti jälle vana kavatsuse juurde tagasi. Praegu peetakse eelläbirääkimisi Oulu linnavalitsusega sobiva maatüki saamiseks Oulu jõe ääres, kuhu tahetakse ehitada vabrik 50 000—60 000

tn-se aastatoodanguga. Alguses oli kavatsus vabrik ehitada 100 000 tn-se toodanguga. Käesoleval silmapilgul ei ole ehitamisküsimus veel täiesti selge. Lõpptõus tehakse peale läbirääkimiste lõppemise Vesiluoto O/Y nõukogu poolt.

Helsingisse asutatud uus lennuki ja paadivineeri valmistamise vabrik.

New Factory Manufacturing Plywood for Aeroplanes and Boats Established in Helsingfors.

Helsingis asutati hiljuti O/Y Craftwood, Ltd. poolt uus vabrik, mis hakkab valmistama erilist vineeri lennukite ja paatide jaoks. Toorainena kasustatakse ainult soome kaske. Harilikult valmistatakse vineeri 0,6—3 mm pakksusega, kuid eritellimistel valmistatakse ka paksemat. Vabriku toodangut, mis esialgselt on arvestatud 1 milj. m² suuruseks,

kavatsetakse müüa Inglise ja Saksa lennukite tehaseile. Loa saamise korral kavatseb vabrik hakata ehitama ka pisilennukeid, „Taevakirbu“ tüübis. Vabriku tooted erinevat seniste vineerivabrikute tootest selles, et vineerikihtide kokkuliimimiseks tarvita- takse kindlasti vettpidavat saksa liimi „Tego Leimfilm“.

Trükitügu.

Majandusteated nr. 46 lhk. 851 on trükitud: Tõstuse kulud Britis — peab olema Tõstuse tulud Britis.

Sama teate II veerul, tabelis trükitud: 818 19 425 — peab olema: 318 18 425.

Majandusteated nr. 47, lhk. 856 I veerul 30 rida üle-

valt on trükitud: kõnasse haljaskesavikk ja piiramatus ulatuses — peab olema piiratud ulatuses.

II veerul 6 rida ülevalt trükitud: ha-It 14,05 snt — peab olema 8,29 snt.

Alates esimesest tõmbest

kuni lõpuni suitsetame rahul-
oluga rahva oma moodsa
tubakatehase meistertooteid

ETK sigarette **TURIST**
ja paberosse

SEVILLA-EXTRA

Need on suitsetajaile nagu
elustavad päikesekiired
sügishämaruses.

Elusloomade, liha ja
lihasaaduste eksport

Eesti Peekoni Eksportühisus

Estonian Bacon Export Co, Ltd.

Export of meats

Juhatus: Tallinnas,
S. Roosikrantsi 4-a - 9. Telefon 463-63

*Ostke ainult kodumaa
kalasse ja botikuid
selle märgiga*

A/S „Ühisela“ trükk, Tallinnas 1985.

EESTI
PÕLVUPRAAMATUKOOS
AR